

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: **J. L. L. L.**, narozený dne -
t. č. na adrese -
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 24. 7. 2017, č. j.: OAM-69/ZA-ZA04-P05-PD1-2015

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 24. 7. 2017, č. j.: OAM-69/ZA-ZA04-P05-PD1-2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2017, č. j.: OAM-69/ZA-ZA04-P05-PD1-2015, jímž mu nebyla

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

prodloužena doplňková ochrana podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce v žalobě namítal, že nedošlo k podstatné změně okolností, stále jsou tu potíže s policií a ohledně sexuální orientace. Když vedl soukromý obchod, vyžadovala policie každý den úplatek, proto obchod zavřeli. Byl odvezen k výslechu na policii a držen tam několik dní, jídlo nedostával. Zboží z obchodu zabavil stát, od rodiny ví, že jej hledá policie, jeho zatčení by využila k tlaku na rodinu, jeho rodinní příslušníci jsou disidenti. Ve vlasti byl roku 2016 kvůli úmrtí matky. Žalobce se v ČR řádně integroval. V případě návratu do vlasti by hrozilo porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), mohl by být svévolně zadržen, podroben sankcím, vážná újma mu hrozí kvůli sexuální orientaci, byl kvůli ní vyhozen ze zaměstnání, kvůli dlouhodobé nepřítomnosti ve vlasti a kvůli disidentství členů jeho rodiny. Žalobce opírá změnu poměrů o dekret z roku 2012. Je-li tento dekret respektován v drtivé většině případů, existuje zde skupina, v jejímž případě respektován není, což se může týkat i žalobce, v jehož rodině jsou disidenti. Není v silách žalobce, aby opatřil důkaz o svém ohrožení. Občané Kuby svůj majetek před odchodem z vlasti zcizí právě proto, aby jim nebyl znárodněn. Po návratu do vlasti byl žalobce kontaktován policií a byly provedeny pokusy o jeho nalezení na území. Příslušníci LGBTI komunity byly nedávno postiženi opatřeními zaměřenými na boj proti AIDS a osoby zjevně homosexuální orientace někdy bývají zadrženy pod formálně právní záminkou. Okolnosti újmy ohledně žalobcovy sexuální orientace nebyly přezkoumatelně zjištěny.
3. Žalobce osobně trpěl fyzickými útoky vůči své osobě, žalovaný poškození žalobcova zdraví nezkoumal. Žalobcova ekonomická aktivita přispěla k důvodům, proč je utlačován. Žalovaný se nevypořádal se všemi žalobcovými tvrzeními, pouhé odcestování do vlasti nečiní žalobcova tvrzení nevěrohodnými. Lidé příslušející k menšinám, lidskoprávní aktivisté a jejich rodiny bývají bez formálního obvinění zbavováni osobní svobody, zadrženi osoby čelí nepřipustnému zacházení. Osobám vystupujícím s protivládními názory není zajištěn řádný proces, v zemi není volný přístup k internetu, k zásadním změnám v lidskoprávní oblasti nedošlo. Žalovaný nepředestírá, z jakých konkrétních zjištění usuzuje na podstatnou změnu poměrů. Nadále jsou porušována lidská práva včetně užití svévolných vězňů. Zprávy o zemi původu nejsou v řízení důsledně vyloženy. Žalobce byl podroben fyzickému násilí, svévolnému zbavení osobní svobody, ve společnosti je terčem odsudku a za nezákonný pobyt v zahraničí je ohrožen sankcemi, hrozí mu tak pronásledování, ale žalovaný v tomto ohledu nezjistil řádně skutkový stav. S ohledem na evropské právo je soud oprávněn přímo udělit mezinárodní ochranu.
4. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby mu soud prodloužil doplňkovou ochranu nebo aby napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
5. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí je zákonné, byl řádně zjištěn skutkový stav věci, zřetel byl brán na vše, co žalobce sdělil, a byly opatřeny dostatečné podklady. Žalobce nevyvíjel politickou činnost, situace sexuálních menšin se zlepšuje, žalobce z vlastní iniciativy oslovil orgány své vlasti a odcestoval do země původu, a to zcela oficiálně a bez jakýchkoliv potíží, které neměl ani během svého pobytu. Kubánské velvyslanectví žalobcovu cestu předem nahlásilo kubánským úřadům, které přesto o žalobce neprojevovaly zájem, nedošlo k jeho uvěznění, obvinění, zadržování ani

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

jinému diskriminování. Bylo prokázáno, že žalobcův návrat do vlasti je možný. Žalobce nebyl zkrácen na právech. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

6. Ve své replice setrval žalobce na žalobních tvrzeních. Podle jeho názoru nedošlo k podstatné změně situace, ve vlasti měl potíže stran sexuální orientace a také s policií. Krátkodobá návštěva Kuby nezpůsobuje nevěrohodnost jeho tvrzení; ve vlasti mu hrozí vážná újma.
7. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).
8. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) SŘS.
9. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 15. 3. 2017 doručil žalobce žalovanému žádost o prodloužení doplňkové ochrany v ČR. V žádosti žalobce tvrdil, že ji podává k obnovení dokumentů ohledně mezinárodní ochrany.
10. Během pohovoru vedeného dne 27. 4. 2017 žalobce dále uvedl, že k žádné změně nedošlo, stále by měl potíže s policií i sexuální orientací, bojí se uvěznění, vyloučili jej ze společnosti, kvůli sexuální orientaci jej vyhodili ze školy. Politika jej nezajímá, jeho zatčení či uvěznění by bylo použito jako nátlak na rodinné příslušníky, kteří jsou disidenty. Ve vlasti má otce, bratra a sestřenic, je s nimi v kontaktu, ze strany otce nemá podporu, neboť ten nesouhlasí s jeho sexuální orientací, bratr je mladší než žalobce a sestřenici jsou čtyři roky. Roku 2016 kontaktoval kubánské velvyslanectví, jež mu vystavilo humanitární povolení k cestě do vlasti z důvodu úmrtí matky; cestoval s přítelem, který měl nemocnou tetu. Při celním odbavení neměl potíže, migrační úředníci se k němu chovali lidštěji, cizinecká policie jej též odbavila bez potíží, protože ambasáda jí jeho cestu nahlásila. Během třídního pobytu potíže neměl, tři měsíce po matčině úmrtí mu přišlo předvolání na policii, vstoupil prý na Kubu, proto bude pokračováno v řízení proti němu, protože však není na území, je pozastaveno. Před odjezdem z vlasti měl s přítelem obchod, ale policie jim zabavila zboží kvůli jejich obchodním aktivitám, přitom šlo o oficiální činnost. Při vycestování z Kuby po pohřbu matky neměl problémy. Přestože se bojí uvěznění, jel na pohřeb matky, neboť s ní měl největší vazby. Trvající zájem kubánských úřadů vyplývá i z předvolání, jež mu přišlo od policie. Řízení, v němž má být pokračováno, s ním bylo vedeno již před odjezdem roku 2014. Od úmrtí matky již není nic, co by jej přimělo jet do vlasti. Do vlasti mohou z humanitárních důvodů cestovat i jeho přátelé žijící v USA. Ve vlasti mu byly zabaveny věci, bylo proti němu vedeno řízení a vzhledem k sexuální orientaci nemohl být zaměstnán. V ČR rodinné příslušníky nemá a zdravotně je v pořádku, nebere léky a s ničím se neléčí. Jeho cesta na Kubu byla humanitárního charakteru.
11. Dne 23. 5. 2017 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. Nechtěl se seznámit s obsahem podkladů a vyjádřit se k nim, navrhnout jejich doplnění, uvést nějaké další skutečnosti či informace ani se vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití.
12. Dále soud přistoupil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.
13. Žalobci byla původním rozhodnutím ze dne 2. 4. 2015, č. j.: OAM-69/ZA-ZA04-HA18-2015, přiznána doplňková ochrana kvůli vážné újmě v podobě mučení nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, která by mu v případě návratu do vlasti hrozila z důvodu žádosti o azyl.

14. Po přezkoumání žalobních bodů dospěl soud k závěru, že žalovaným zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správním spisu a vyžaduje zásadní doplnění.
15. Předně se soud zabýval důvodem, pro který byla žalobci doplňková ochrana udělena.
16. Podle Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 15. 3. 2017 není znám žádný případ postihu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí, kteří se vrátí do vlasti. Tato informace ale nesděluje nic o stavu, jaký zde byl v době, kdy byla žalobci mezinárodní ochrana udělena.
17. Má-li žalovaný prodloužení doplňkové ochrany odepřít, musí prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považoval za klíčové. Rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím „na zelené louce“, kdy se od základu zkoumají důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu při první žádosti o mezinárodní ochranu. Jádro prodlužovacího řízení podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnily okolnosti, jež vedly k udělení mezinárodní ochrany. Fakticky se jedná o jakýsi přezkum, který vychází z původního rozhodnutí a konfrontuje jej s aktuální situací. Stěžejní důvody, jež dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že mezinárodní ochrana neměla být v původním rozhodnutí vůbec udělena.
18. K obdobným závěrům došel i Nejvyšší správní soud; své názory vyjádřil v právní větě k rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j.: 7 Azs 21/2011 – 57: *„Odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné, pouze pokud okolnosti, které vedly k jejímu udělení, zanikly nebo se změnily do té míry, že jí již není zapotřebí. Pro účely rozhodování o odnětí doplňkové ochrany jsou tyto okolnosti fixovány v důvodech rozhodnutí o jejím udělení a následně je nelze beze změny či zrušení tohoto rozhodnutí (např. cestou mimořádných opravných prostředků) měnit. Důvodem odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) citovaného zákona proto nemůže být, dospěje-li správní orgán dodatečně k závěru, že tato ochrana vůbec neměla být rozhodnutím o jejím udělení poskytnuta, a snaží-li se jejím odnětím „revidovat“ původní rozhodnutí.“* Byť se judikát explicitně týká ustanovení § 17a zákona o azylu (vznik důvodů pro odejmutí doplňkové ochrany), musí se totožný způsob posouzení použít i u druhé kumulativní podmínky (žadatelé hrozí i nadále vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu).
19. Ze spisu přitom nevyplývá, jaká situace ohledně osob, jež požádaly v cizině o mezinárodní ochranu, panovala ke dni vydání rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany ze dne 2. 4. 2015.
20. Soud nicméně uznává, že důvody, proč byla žalobci původně udělena doplňková ochrana, jsou formulovány značně neurčitě a nejsou striktně a bez dalšího navázány pouze na přístup k osobám, jež v zahraničí žádaly o mezinárodní ochranu. Další významné okolnosti, v nichž mohlo dojít k podstatné změně, představují situace v zemi původu a pobytové chování žalobce ve vztahu k jeho vlasti.
21. Co se týká poměrů v zemi původu, nevyplývá ze spisu žádná podstatná změna. V rozhodnutí ze dne 2. 4. 2015 žalovaný zdůraznil neuspokojivost situace na Kubě

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

nevyklučující žalobcovu perzekuci, nadále platnou regulaci výjezdu některých osob, přísné podmínky pro získání pasu, trestání disentu, udržování atmosféry strachu, svévolná krátkodobá věznění, absenci práva na spravedlivý proces, podřízenost soudů výkonné a zákonodárné složce moci, kontrolu médií vládou včetně internetu, represe proti svobodě projevu a lidskoprávním aktivistům a nelidské podmínky ve věznicích včetně nemožnosti nápravy pomocí stížností.

22. Dle Informace Human Rights Watch ze dne 12. 1. 2017 pak kubánská vláda nadále potlačuje nesouhlas a trestá veřejnou kritiku, dochází k svévolným krátkodobým vězněním, před březnovou návštěvou amerického prezidenta bylo zadrženo přes 300 disidentů, vláda ovládá sdělovací prostředky a omezuje přístup k informacím, vláda disponuje širokým oprávněním omezit právo vycestovat ze země, vězni čelili nelidským podmínkám. Dle Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017 je justiční systém podřízen Národnímu shromáždění a komunistické straně, právo na spravedlivý proces nebylo v praxi dodržováno, osoby, jež se snažily legálně migrovat, byly vyslýchány policií, pokutovány, šikanovány, zastrašovány a propouštěny ze zaměstnání, osobám, jež se pokusí tajně vycestovat na podomácku vyrobených plavidlech, hrozí trest odnětí svobody až na tři roky.
23. Pokud jde o pobytové chování žalobce ve vztahu k vlasti, žalobce v době požívání doplňkové ochrany vycestoval na Kubu. Na s. 2 Protokolu k pohovoru ze dne 27. 4. 2017 uvedl, že kontaktoval kubánskou ambasádu kvůli úmrtí matky, vystavení cestovního pasu mu však bylo odmítnuto, vystavili mu toliko humanitární povolení, na jehož základě mohl vycestovat, posléze mu byl tento specifický doklad odebrán. Následně mu mělo přijít předvolání na policii. Z krátkodobého žalobcova pobytu ve vlasti lze vydedukovat, že kubánské veřejné orgány nemají na jeho osobě enormní zájem, na druhou stranu tím není vyvrácena hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy. Ze spisu není zřejmé, jakým způsobem probíhá na Kubě trestní stíhání a žalovaný nevyvrátil žalobcova tvrzení o emigrantech, kteří žijí v USA, přesto je jim umožněno vlast navštěvovat z humanitárního důvodu. Krom toho v posledních letech, ale již před 2. 4. 2015, kdy bylo vydáno předchozí rozhodnutí o žalobcově mezinárodní ochraně, bylo vycestování umožněno i některým veřejně známým disidentům; v duchu této liberalisace politiky zahraničních cest měl žalovaný interpretovat žalobcův třídní návrat na matčin pohřeb.
24. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí měla být žalobci dříve udělena doplňková ochrana, neboť žalobce po vycestování z vlasti přesáhl zákonem stanovenou dobu, na niž měl vycestování povolené, a proto by mohl mít ve vlasti potíže. Původní rozhodnutí ze dne 2. 4. 2015 však odůvodňuje udělení mezinárodní ochrany jinak; klíčovou pasáž na s. 5 žalovaný uvedl větou: *„Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda žadateli o mezinárodní ochranu brozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, a to z důvodu, že žádal v cizí zemi o azyl.“* Následuje obecné, nespecifikované uvedení skutečností, které vzal žalovaný na zřetel: výpověď žadatele o okolnostech pobytu ve vlasti (o jakých okolnostech?), posouzení jeho hlavních motivů k opuštění vlasti (jaké motivy konkrétně?) a aktuální informační prameny. Informační prameny pak vztahuje k situaci v zemi původu, konkrétně upozorňuje na trestání disentu a postup vůči němu, udržování strachu ve společnosti, krátkodobá svévolná věznění, závislost justice na zákonodárné a výkonné moci, kontrolu médií, omezování svobody projevu a přístupu k informacím včetně internetu, neuznávání monitorování situace lidských práv a tristní stav věznic. Následně žalovaný konstatoval

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

nebezpečnost žalobcova návratu kvůli politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv na Kubě. Z výše uvedeného je zřejmé, že odůvodnění vlastního udělení doplňkové ochrany není příliš precizní a v podstatě nespecifikuje konkrétní skutečnosti, proč právě žalobci hrozí ve vlasti skutečné nebezpečí vážné újmy. Čím obecnější a neurčitější jsou důvody pro udělení doplňkové ochrany, tím obtížnější odůvodňování jejího neprodloužení lze očekávat. Tato skutečnost však nemůže jít k tíži žalobce.

25. Jediným konkrétním důvodem, proč byla žalobci v původním řízení doplňková ochrana udělena, zůstává požádání o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Pro rozhodnutí o neprodloužení mezinárodní ochrany by proto žalovaný musel prokázat podstatnou změnu v přístupu kubánských orgánů k osobám, jež v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu. Alternativně by bylo nutno nadevší důvodnou pochybnost prokázat, že v případě zájmu kubánské policie o něj, by žalobci nebylo umožněno z vlasti opětovně vycestovat, pokud by se tam vrátil na pouhé tři dny z objektivně humanitárního důvodu. Prokázání změny politické a bezpečnostní situace na Kubě od dubna 2015 do července 2017 nepřichází v úvahu, jelikož podklady obsažené ve správním spisu jednoznačně svědčí o stálosti těchto poměrů.
26. V napadeném rozhodnutí žalovaný zásadní změnu poměrů neprokázal. Odlišnou situaci odůvodňuje novelou migračního zákona z roku 2012, zde ale nejde o skutečnost novou od dubna roku 2015. Dále žalovaný poukazuje na nepostihování osob žádajících v zahraničí o mezinárodní ochranu, ale neuvádí, jaký stav zde byl v dubnu roku 2015 a zda došlo k jeho podstatné změně. Konečně, tvrzení o žalobcově držbě platného cestovního dokladu nemá oporu ve správním spisu, naopak dle s. 2 Protokolu k pohovoru ze dne 27. 4. 2017 žalobce žádal po kubánské ambasádě, aby mu vystavila nový pas, avšak to nebylo možné, proto mu vystavila toliko humanitární povolení z důvodu úmrtí matky, při příjezdu na Kubu mu byl tento humanitární cestovní doklad odebrán.
27. Dále žalovaný nedostatečně posoudil jiné tvrzené důvody pro prodloužení doplňkové ochrany. Již v původním řízení žalobce uváděl, že s ním policie vedla řízení, když měl být i týden vězněn (s. 2 Protokolu k pohovoru ze dne 23. 1. 2015), na téže straně Protokolu žalobce zmínil politickou opoziční činnost strýce a tety svého partnera, nakonec uvedl a rozvedl šikanování a pronásledování ze strany policie z důvodu svého podnikání, kdy jemu a jeho partnerovi policie zabavila veškeré zboží (s. 3 Protokolu). V původním rozhodnutí ze dne 2. 4. 2015 se žalovaný těmito okolnostem nevěnoval, což nemůže jít k tíži žalobce. Opačný závěr by otevíral prostor pro účelový postup žalovaného, který by např. při existenci tří důvodů pro udělení doplňkové ochrany žadateli z jednoho důvodu vyhověl, avšak ostatní pominul, proti čemuž by se žadatel nemohl bránit, neboť by musel namítat toliko nesprávné odůvodnění; v řízení o prodloužení doplňkové ochrany by pak žalovaný zkoumal pouze, zda se něco změnilo na uvedeném důvodu a ostatní z původně tří důvodů by zcela pominul. Pokud žalovaný pominul posouzení některých důvodů v řízení o udělení doplňkové ochrany, musí se jimi zabývat v řízení o jejím prodloužení, zvláště když je dotýčný žadatel i v tomto řízení zmiňuje.
28. V řízení o prodloužení doplňkové ochrany žalobce uváděl, že by ve vlasti mohl mít potíže z důvodu disidentství svých rodinných příslušníků (s. 2 Protokolu k pohovoru ze dne 27.4.2017), tři měsíce po úmrtí matky mu policie zaslala předvolání, podle nějž mělo být pokračováno v řízení vedeném s žalobcem (s. 3 Protokolu) a policie jemu a jeho příteli zabavila zboží z jejich obchodu, který si zcela oficiálně založili (s. 3 Protokolu).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

29. Obavám z policie se žalovaný v napadeném rozhodnutí věnoval, avšak jeho závěry nejsou dostatečně podloženy. Žalobce sice žalovanému uvedené předvolání nepředložil, s tím se ale neměl žalovaný spokojit, jelikož v azylovém řízení je důkazní břemeno rozloženo mezi žadatele a správní orgán; břemeno tvrzení stran potíží s policií žalobce unesl. Pokud jde o žalobcovu vycestování do vlasti, nelze na jeho základě činit definitivní úsudek. Žalobce se vrátil do vlasti na tři dny a pouze za účelem návštěvy matčina pohřbu, s matkou měl žalobce nejbližší vazbu (s. 3 Protokolu k pohovoru ze dne 27. 4. 2017), přitom ze strany otce, který nesouhlasí s jeho sexuální orientací, nemá žalobce podporu (s. 2 Protokolu). Krátkodobý návrat do vlasti s cílem navštívit matčin pohřeb neodhaluje dle názoru soudu žalobcovu obavu z nelidského zacházení coby účelovou; využití neopakovatelné možnosti důstojného rozloučení s milovanou bytostí i za cenu reálného rizika vážné újmy není v rozporu s obvyklým lidským jednáním. Co se týká důvodnosti obav jako objektivního kritéria, není žalobcovým vycestováním zpochybněna. Z ničeho nevyplývá, že kubánská policie bezpodmínečně musí každého navrátilce, o nějž v minulosti projevila zájem, ihned zadržet a okamžitě pokračovat v trestním řízení (žalobce ostatně neuváděl páčání takové trestné činnosti, jež by svou závažností mohla s nejvyšší pravděpodobností vyvolat neprodlenou represivní reakci bezpečnostních složek). Opačný závěr by musel žalovaný důkladně podložit dostatečnými, aktuálními a adresnými informacemi z objektivních zdrojů tak, aby nevznikla důvodná pochybnost o okamžitém omezení žalobce na svobodě v případě zájmu policie, a to i při krátkodobém návratu z humanitárních důvodů. Jak žalobce uvedl na s. 4 Protokolu k pohovoru ze dne 27. 4. 2017, z humanitárních důvodů mohou do vlasti cestovat i jeho přátelé žijící v USA.
30. Argumentace neexistencí oficiálního obvinění není v kubánském kontextu vhodná. V režimu, který nadále užívá svévolná věznění osob za účelem pronásledování a zastrašení, vězení užívá preventivně jako varování a i v jiných ohledech nedodržuje lidskoprávní standardy (Zpráva Human Rights Watch ze dne 12. 1. 2017), nelze spoléhat na legitimní postupy a absenci zvlů. Obecně v autoritářských režimech může naopak oficiální obvinění paradoxně představovat zlepšení postavení a právní jistoty, tj. vysvobození z právního vakua.
31. Situace by teoreticky mohla být i taková, že kubánskému režimu nezáleží na stíhání osob, které zemi opustí (dokonce mohou podporovat jejich vycestování), na čemž nic nemění ani občasné krátkodobé návštěvy, avšak v případě dlouhodobého či trvalého návratu mohou mít státní orgány na stíhání takového člověka zájem. Jak žalobce uvedl již na s. 4 Protokolu k pohovoru ze dne 23.1.2015, byl ve vlasti souzen po návratu z měsíčního pobytu v Německu poté, co režim asi nepočítal s jeho přicestováním zpět. Obdobný státní přístup, kdy autoritářský režim tlačí na vycestování nepohodlných občanů, známe i z nedávné historie, byť v československém kontextu se jednalo převážně o přední disidenty.
32. Důvody, proč se žalobce krátce vrátil do vlasti i přes své obavy, žalovaný důkladně zkoumal během pohovoru dne 27. 4. 2017 (s. 2 – 4 Protokolu), ale nebyl s to vyvrátit plausibilitu žalobcových tvrzení.
33. Situaci žalovaný neobjasnil ani ohledně disidentství žalobcových rodinných příslušníků. Nezabýval se tím, jací konkrétní rodinní příslušníci se angažovali v politické opozici a jakým způsobem tak činili, zda je reálné, aby byl žalobce z titulu rodinného příslušníka členů politické opozice podroben represím relevantním ve vztahu k zákonu o

azyly, a zda se mohou tyto represe týkat i vzdáleného příbuzenství (teta a strýc jeho partnera).

34. Konečně žalovaný v napadeném rozhodnutí pominul i policejní represe z důvodu podnikatelské činnosti. K poměrům podnikajících osob neobsahuje správní spis objektivní informace, pouze Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017 lakonicky konstatuje nárůst osob samostatně výdělečně činných o 5 % oproti roku 2015 dle oficiálních statistik. Žalovaný měl přitom zkoumat, zda žalobci ve vlasti nehrozí i v této souvislosti skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azyly. Konkrétně se měl zaměřit na to, jaká je reálná situace podnikajících osob na Kubě, zda jsou tyto osoby ohroženy ze strany státních orgánů, zda těmto osobám reálně hrozí policejní svévole a zda se podnikající osoby mohou účinně domáhat nápravy nezákonného postupu policejních orgánů; všechny tyto skutečnosti měl žalovaný podepřít aktuálními, objektivními, relevantními a adresnými informacemi z respektovaných zdrojů a následně v jejich světle posoudit žalobcovu individuální situaci.
35. Udělení mezinárodní ochrany občanům některých demokratických států bude spíše výjimkou, naopak u občanů států nedemokratických není sice udělení mezinárodní ochrany automatické, ale jejich situace výrazně častěji vyžaduje zvlášť pečlivé a citlivé posouzení. Tvzení občanů států uplatňujících represi v rozporu s mezinárodními lidskoprávními standardy se mohou stát plausibilními snadněji než občanů zemí, kde většinu tvrzených ohrožení dokážou vyvrátit objektivní zprávy o zemi původu. Právě Kuba, jak vyplývá ze zpráv o zemi původu, přese vše zůstává autoritativně-represivním státem komunistického typu.
36. Naopak důvodnosti žalobcových obav kvůli sexuální orientaci nemohl soud přisvědčit. Žalovaný se poměry kubánských homosexuálů zabýval jak v původním řízení o udělení doplňkové ochrany, tak v napadeném rozhodnutí a vždy si opatřil dostatečné objektivní informace, které vážnost žalobcových obav vyvracely. Podle Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017 sice přetrvávala společenská diskriminace související se sexuální orientací, ale M. C., dcera prezidenta C., vedla Národní centrum pro sexuální výchovu a nadále bojovala za práva LGBTI osob, během roku se vláda snažila chránit práva těchto osob, a to i před násilím a diskriminací. V květnu vláda financovala průvod a akce u příležitosti Mezinárodního dne proti homofobii a transfobii. Podle souhrnné Informace Odboru azylové a migrační politiky ze dne 17.2.2017 přiznal F. C. v roce 2010 vinu za diskriminaci sexuálních menšin a označil ji za nespravedlnost, od téhož roku se země zasazuje za práva homosexuálů i na půdě OSN; o práva sexuálních menšin se výrazně zasazuje dcera R. C. M. C., jež předsedá Centru pro sexuální vzdělávání; sexuální menšiny čelily částečné stigmatizaci většinovou populací; viditelnost sexuálních menšin podporuje i působení mužského homosexuálního pěveckého sboru Mano Mano, na Kubě, především v Havaně je řada míst včetně pláží známých jako místa setkávání sexuálních menšin, díky rozvoji LGBTI komunity se Kuba stala oblíbenou turistickou destinací homosexuálů; roku 2013 byl schválen zákon zakazující diskriminaci v zaměstnání na základě sexuální orientace. Dle Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 23. 1. 2017 se postavení LGBTI na Kubě oproti minulosti zlepšilo, a to i díky aktivitám Národního centra sexuální výchovy vedeného sexuoložkou M. C., proti LGBTI nejsou vedeny propagandistické kampaně ani systematická represe, vyšetřování násilí na LGBTI osobách zpravidla není věnována zvláštní pozornost, tj. probíhá obdobně jako vyšetřování násilí vůči jiné skupině obyvatel, ohledně přístupu komunity LGBTI k zaměstnání,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

pronájmu, vlastnictví bytů, zdravotní péči či vzdělávacím institucím nedochází k soustavné diskriminaci; sexuální orientace může mít vliv při výběrových řízeních na pozice v odvětvích zvláště citlivých z hlediska režimu (např. masové sdělovací prostředky).

37. Osoby LGBTI tak mohou čelit ze strany společnosti určitým ústrkům, jež však nejsou způsobitelné ani ve svém souhrnu dosáhnout skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Státní orgány LGBTI osoby dokonce převážně podporovaly, snažily se sexuální menšiny chránit a učinily i mnohá aktivní opatření pro zlepšení postavení této komunity v zemi, přičemž za práva LGBTI osob se důsledně zasazuje i M. C., dcera nedávno odstoupivšího prezidenta R. C.. Necítil-li se žalobce ve vlasti kvůli své sexuální orientaci dobře a pohodlně, nejedná se o nic relevantního ve vztahu k zákonu o azylu; i ve vyspělých demokratických státech působí určité konzervativní, nacionální či církevní proudy, kvůli nimž se homosexuálové nemusí ve společnosti cítit komfortně. Zmiňuje-li Informace Odboru azylové a migrační politiky ze dne 17. 2. 2017, že osoby stejného pohlaví nemohou na Kubě uzavřít sňatek či adoptovat dítě, není toto umožněno ani v ČR tedy zemi, kde žalobce o mezinárodní ochranu žádá.
38. Z žalobou napadeného rozhodnutí ve spojení se správním spisem nevyplývá, že by již žalobci ve vlasti nehrozila vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu.
39. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) SŘS žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
40. V novém rozhodnutí žalovaný buď žalobci prodlouží doplňkovou ochranu, nebo dostatečnými, relevantními, objektivními, aktuálními a komplexními informacemi z obecně uznávaných zdrojů prokáže podstatnou změnu v přístupu kubánských orgánů k osobám, jež v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu. Alternativně by bylo nutno nadevší důvodnou pochybnost prokázat, že v případě zájmu kubánské policie o žalobce, by mu nebylo umožněno z vlasti opětovně vycestovat, byť by se tam vrátil na pouhé tři dny z objektivně humanitárního důvodu. Při zkoumání změny přístupu k žadatelům o mezinárodní ochranu porovná žalovaný aktuální údaje se stavem, který zde byl ke dni 2. 4. 2015. Žalovaný se zřetelem na výše uvedené úvahy soudu objasní otázky související s žalobcovým trestním stíháním kubánskými státními orgány, disidentství žalobcových příbuzných včetně důsledků pro žalobce a okolnosti žalobcova podnikání zvláště ve vztahu k hrožícím represím ze strany policie a jiných státních orgánů. Podle ustanovení § 78 odst. 5 SŘS je žalovaný tímto právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
41. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 SŘS. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 SŘS kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 SŘS.

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřijatelná.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

Praha 11. září 2018

Mgr. Dana Černovská v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.